

پیامدهای روانی اجتماعی سیل 98 در ایران نتایج بخش کودکان

دکتر میترا حکیم شوشتری، روانپزشک کودک، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

اهداف

تعیین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده بر حسب استان
تعیین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده بر حسب متغیرهای دموگرافیک
تعیین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده بر حسب وضعیت اقتصادی و اجتماعی
تعیین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده بر حسب خسارت‌ها و آسیب‌های ناشی از سیل

اهداف تحلیلی

تعیین رابطه بین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده با استان محل زندگی
تعیین رابطه بین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده با متغیرهای دموگرافیک
تعیین رابطه بین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده با وضعیت اقتصادی و اجتماعی
تعیین رابطه بین شیوع اختلالات سلامت روان در بزرگسالان و کودکان و نوجوانان سیل‌زده بر حسب خسارت‌ها و آسیب‌های ناشی از سیل

نمونه گیری

- نمونه‌ها در قالب 210 خوشه (70 خوشه‌ی 12 نفره از هر استان هر خوشه شامل 8 بزرگسال و 4 کودک) به طور تصادفی انتخاب شدند و در نهایت پرسشنامه‌های مورد بررسی شامل 1671 فرد بزرگسال 16 سال به بالا و 815 کودک و نوجوان 6 تا 15 سال بودند.
- در هر خوشه از خانوارهایی که کودک و نوجوان‌شان وارد مطالعه شدند، حداقل یکی از افراد بزرگسال نیز وارد مطالعه شد.

تعیین حجم نمونه

برای افراد کودک و نوجوان (6 تا 15 سال)
با در نظر گرفتن شیوع 30 درصدی اختلال در کودکان و نوجوانان، دقت 6/6 درصد و اثر طرح 5/1، حجم نمونه 280 نفر در هر استان برآورد شد.

ابزار سنجش

- پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت و
- مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک، برای کودکان و نوجوانان جمع‌آوری گردید.
- برای ایجاد متغیرهای مربوط به وضعیت اقتصادی خانوار و آسیب‌ها و خسارت‌ها به شرکت‌کنندگان، از داده‌های پرسشنامه اجتماعی (پرسشنامه مربوط به کارگروه اجتماعی که داده‌های آن همزمان در این بررسی جمع‌آوری گردید)، استفاده شد.

مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک (CPSS)

✓ مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک یک مقیاس خودگزارشی برای ارزیابی علائم اختلال استرس پس از سانحه بر اساس ملاکهای DSM-IV در کودکان و نوجوانان 7 تا 11 ساله است؛ شامل علائم تجربه مجدد، اجتناب و بیش‌برانگیختگی.

✓ پایایی درونی مطلوب این ابزار برای کل مقیاس و زیرمقیاس‌های آن نشان داده شده و در مطالعه مطلق و همکاران در ایران به کار گرفته شده است.

✓ نقطه برش این پرسشنامه نمره 11 بود.

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

کیداسکرین 27 گویهای مقیاسی است که برای ارزیابی کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان 8 تا 18 ساله طراحی شده و در مطالعه‌های روی دانش‌آموزان ایرانی 11 تا 19 ساله اعتباریابی شده است.

کیداسکرین دارای نسخه‌های 27، 52 و 10 گویهای و قابل استفاده در مدارس، مراکز پزشکی و بیمارستان‌هاست.

نسخه فارسی 27 گویهای آن که توسط نیک‌آذین و همکاران ارزیابی شده شامل پنج خرده‌مقیاس است؛

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

- (1) بهزیستی جسمی،
- (2) بهزیستی روانشناختی،
- (3) ارتباط با والدین و خدمتگاری،
- (4) حمایت اجتماعی و همسالان و
- (5) محیط مدرسه.

گویه‌های این مقیاس مربوط به گزارش فرد از یک هفته‌ی گذشته است و هر مورد، نمره‌ای در مقیاس لیکرت از 1 تا 5 می‌گیرد. نمره هر خرده‌مقیاس، به نمره‌ای در طیف صفر (بدترین) تا 100 (بهترین) تبدیل می‌شود.

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

1	آیا وقتی در خانه هستید، حالت‌تان بی‌قرار است؟
	ترقی شده گفتند.
2	آیا احساس می‌کنید و نگرانی می‌کنید؟
3	آیا علائم جسمانی مانند اسهال، تهوع یا سردرد، سردرد دارید؟
4	آیا می‌توانید به خواب بروید؟
	ترقی شده گفتند.
5	آیا احساس می‌کنید که یادگیری می‌کنید؟

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

1	آیا زمانی که با شما صحبت می‌کنند، می‌توانید به آن‌ها گوش دهید؟
	ترقی شده گفتند.
2	آیا در حال حاضر، می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟
3	آیا می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟
4	آیا احساس می‌کنید که می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟
5	آیا احساس می‌کنید که می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

1	آیا احساس می‌کنید که می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟
2	آیا می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟
3	آیا می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟
4	آیا می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟
5	آیا می‌توانید به خود اعتماد داشته باشید؟

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

18	آیا احساس می‌کنید مسئولیت‌های زندگی شما زیاد است؟
19	آیا می‌توانید فریاد خود را در خانه یا محل کار خود ابراز کنید؟
20	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید؟
21	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
22	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
23	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
24	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
25	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

26	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
27	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
28	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
29	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
30	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
31	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
32	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
33	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
34	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
35	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت کیداسکرین-27

36	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
37	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
38	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
39	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
40	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
41	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
42	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
43	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
44	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟
45	آیا می‌توانید به دیگران کمک کنید تا به اهداف خود برسند؟

مشخصات دموگرافیک

پرسشنامه‌های مربوط به 815 کودک و نوجوان از سه استان گلستان (276 نفر)، لرستان (271 نفر) و خوزستان (268 نفر) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. از 815 کودک و نوجوان شرکت کننده در این مطالعه 407 نفر (49/9%) پسر و 408 نفر (50/1%) دختر بودند.

مشخصات دموگرافیک

✓ میانگین سنی $10/67 \pm 2/5$ سال و کمترین و بیشترین سن به ترتیب 6 و 15 سال بود.
 ✓ 766 نفر (94%) از کودکان و نوجوانان دانش آموز بودند که اکثریت آن‌ها (72/6%) در مقطع ابتدایی مشغول به تحصیل بودند.
 ✓ از نظر محل سکونت، اکثر شرکت‌کنندگان (61/6%) از مناطق روستایی بودند و 97 درصد آن‌ها با پدر و مادر خود زندگی می‌کردند.

مشخصات دموگرافیک

متغیر	استان گلستان (پدر و مادر)	استان لرستان (پدر و مادر)	استان خوزستان (پدر و مادر)	کل
گروه سنی				
6-10 سال	118 (42.8)	139 (51.3)	128 (47.5)	385 (47.2)
11-15 سال	158 (57.2)	133 (48.7)	140 (52.5)	431 (52.8)
جنسیت				
پسر	140 (50.7)	128 (47.2)	138 (51.5)	407 (49.9)
دختر	136 (49.3)	141 (52.8)	129 (48.5)	406 (50.1)
محل سکونت				
روستایی	107 (37.6)	129 (47.2)	148 (56.4)	385 (47.4)
شهری	70 (25.0)	76 (28.0)	59 (21.6)	205 (25.4)
محل سکونت				
روستایی	87 (31.5)	147 (54.2)	208 (80.0)	542 (66.6)
شهری	100 (35.8)	124 (45.8)	129 (48.4)	353 (43.4)

جدول ۱۰-۷۳- توزیع فراوانی محل سکونت (شهری/روستایی) بر حسب جنسیت و استان زندگی در کودکان و نوجوانان

منطقه	استان گلستان (بر حسب فراوانی)	استان هرمزگان (بر حسب فراوانی)	استان خوزستان (بر حسب فراوانی)	مجموع (بر حسب فراوانی)
شهری	97 (88.3)	63 (89.2)	0 (0)	160 (19.3)
روستایی	41 (36.7)	65 (92.8)	139 (100)	247 (30.7)
شهری	92 (87.4)	61 (87.7)	0 (0)	153 (17.5)
روستایی	44 (32.4)	82 (117.3)	139 (100)	265 (32.5)

جدول ۱۰-۷۴- توزیع فراوانی گروه‌های سنی بر حسب جنسیت و استان محل زندگی در کودکان و نوجوانان

منطقه	استان گلستان (بر حسب فراوانی)	استان هرمزگان (بر حسب فراوانی)	استان خوزستان (بر حسب فراوانی)	مجموع (بر حسب فراوانی)
10 تا 14 سال	64 (46.7)	73 (107)	70 (50.4)	207 (25.6)
15 تا 19 سال	76 (54.3)	55 (41)	69 (49.2)	200 (24.9)
10 تا 14 سال	54 (39.7)	66 (46.2)	58 (42)	178 (21.4)
15 تا 19 سال	82 (59.3)	77 (54.8)	71 (50)	230 (28.4)

مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک (CPSS)

میانگین نمره کل مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه $4/91 \pm 6/8$ بود.

جدول ۱۰-۷۵- توصیف نمره کل مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک بر حسب استان در افراد مورد مطالعه

منطقه	استان گلستان (نمره بحر) میانگین	استان هرمزگان (نمره بحر) میانگین	استان خوزستان (نمره بحر) میانگین	مجموع (نمره بحر) میانگین
نمره کل مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک	3.31 (4.2)	8.31 (8.6)	3.12 (5.5)	4.91 (6.8)

کودکان و نوجوانان مورد مطالعه با توجه به نمره کل پرسشنامه و بر اساس نقطه برش 11، به دو گروه بدون PTSD و دچار PTSD تقسیم شدند.

شیوع PTSD در شرکت‌کنندگان 6/14 درصد بود.

جدول ۱۰-۷۶- شیوع PTSD بر اساس مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک بر حسب استان

منطقه	استان گلستان (بر حسب فراوانی)	استان هرمزگان (بر حسب فراوانی)	استان خوزستان (بر حسب فراوانی)	مجموع (بر حسب فراوانی)
ندارد	259 (93.8)	193 (71.2)	244 (91)	696 (85.4)
دارد	17 (6.2)	78 (28.8)	24 (9)	119 (14.6)

شیوع PTSD و سن

در مقایسه شیوع PTSD بین گروه‌های سنی مورد مطالعه، نتایج آزمون کای اسکور، از ارتباط معنی‌داری بین سن و شیوع PTSD نشان داد، به طوری که شیوع آن در گروه سنی 11 تا 15 سال بیشتر بود

جدول ۱۰-۷۷- مقایسه شیوع PTSD بر حسب گروه‌های سنی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

سن	PTSD		گروه سنی
	دارد	ندارد	
10-11 سال	44	341	فروانی
15-18 سال	11.4	88.6	درصد
	75	355	فروانی
15-18 سال	17.4	82.6	درصد

$\chi^2=5.9$
 $df=1$
 $P=0.015$

شیوع PTSD و جنسیت

با اینکه شیوع PTSD در دختران بیشتر بود ولی نتایج آزمون کای اسکور نشان داد شیوع PTSD بین دو جنس تفاوت معنی‌داری نداشت.

جدول ۱۰-۷۸- مقایسه شیوع PTSD بر حسب جنسیت در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

جنسیت	PTSD		گروه سنی
	دارد	ندارد	
پسر	11	356	فروانی
دختر	12.5	87.5	درصد
	88	340	فروانی
دختر	16.7	83.3	درصد

$\chi^2=2.8$
 $df=1$
 $P=0.095$

شیوع PTSD و استان

تفاوت شیوع PTSD در استان‌های مورد مطالعه، معنی دار بود و در استان لرستان بیشتر از دو استان دیگر بود.

جدول ۱۰-۷۹- مقایسه شیوع PTSD بر حسب استان محل زندگی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

استان	PTSD		گروه سنی
	دارد	ندارد	
تهران	17	259	فروانی
لرستان	6.2	93.8	درصد
	78	193	فروانی
هرمزگان	28.8	71.2	درصد
	24	244	فروانی

$\chi^2=66.33$
 $df=2$
 $P=0.001$

شیوع PTSD و محل سکونت

بین وضعیت سکونت شهری یا روستایی با شیوع PTSD رابطه معنی‌داری مشاهده نشد

جدول ۱۰-۸۰- مقایسه شیوع PTSD بر حسب سکونت شهری یا روستایی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

وضعیت سکونت	PTSD		شیوع شیوع
	دارد	ندارد	
شهری	فرزاد	271	42
	برسد	86.6	13.4
روستایی	فرزاد	425	77
	برسد	84.7	15.3

$\chi^2=0.57$
 $df=1$
 $P=0.450$

شیوع PTSD و وضعیت اقتصادی

نتایج آزمون کای اسکور نشان داد، شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان با وضعیت اقتصادی رابطه معنی‌داری دارد و شیوع آن در کودکان و نوجوانان با وضعیت اقتصادی قوی، بیشتر می‌باشد

جدول ۱۰-۸۱- مقایسه شیوع PTSD بر حسب وضعیت اقتصادی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

وضعیت اقتصادی	PTSD		شیوع شیوع
	ندارد	دارد	
خفیف	فرزاد	224	25
	برسد	90.0	10.0
متوسط	فرزاد	232	42
	برسد	84.7	15.3
قوی	فرزاد	237	52
	برسد	82.0	18.0

$\chi^2=6.91$
 $df=2$
 $P=0.032$

شیوع PTSD و خسارت مالی خانوار

بین وضعیت خسارت مالی خانوار و شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان رابطه معنی‌داری وجود داشت و شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان خانوارهای با خسارت مالی بالاتر، بیشتر بود

جدول ۱۰-۸۲- مقایسه شیوع PTSD بر حسب وضعیت خسارت مالی خانوار در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

وضعیت خسارت مالی خانوار	PTSD		شیوع شیوع
	ندارد	دارد	
بدون خسارت مالی	فرزاد	69	3
	برسد	95.8	4.2
تا حد متوسط نوبت	فرزاد	153	17
	برسد	90.0	10.0
سرتاسر بدون نوبت	فرزاد	211	37
	برسد	85.1	14.9
بدون خسارت مالی و بالاتر	فرزاد	260	62
	برسد	80.7	19.3

$\chi^2=14.74$
 $df=3$
 $P=0.002$

شیوع PTSD و آسیب به دارایی

با اینکه شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان خانوارهایی که دارایی‌های آن‌ها آسیب بیشتری دیده بود، بیشتر بود ولی بر اساس آزمون کای اسکور، این رابطه معنی دار نبود

جدول ۱۰-۸۳- مقایسه شیوع PTSD بر حسب وضعیت آسیب به دارایی‌های خانوار در کودکان و نوجوانان

وضعیت آسیب به دارایی‌های خانوار	PTSD	
	دارد	ندارد
هیچ آسیبی به دارایی‌ها	7	64
آسیب کم به دارایی‌ها	13	90.1
آسیب متوسط به دارایی‌ها	30	116
آسیب زیاد به دارایی‌ها	68	89.9
مردم	17.7	193
مردم	13.5	86.5
مردم	10.1	317
مردم	9.9	82.3

$\chi^2=6.52$
 $df=3$
 $P=0.089$

شیوع PTSD و ورود سیلاب به منزل مسکونی

در بررسی رابطه شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان با ورود سیلاب به منزل مسکونی، نتایج نشان داد شیوع PTSD در کودکان و نوجوانانی که سیلاب به منزلشان ورود پیدا کرده به طور معنی‌داری بیشتر می‌باشد

جدول ۱۰-۸۴- مقایسه شیوع PTSD بر حسب وضعیت ورود سیلاب به منزل در کودکان و نوجوانان

وضعیت ورود سیلاب به منزل	PTSD	
	دارد	ندارد
عدم ورود سیلاب به منزل	20	186
ورود سیلاب به منزل کمتر از 50 گالون	24	137
ورود سیلاب به منزل 50-150 گالون	14.9	85.1
ورود سیلاب به منزل بیشتر از 150 گالون	20	222
مردم	8.3	91.7
مردم	55	148
مردم	27.1	72.9

$\chi^2=37.1$
 $df=3$
 $P=0.001$

شیوع PTSD و مالکیت مسکن

نتایج نشان داد، شیوع PTSD در کودکان و نوجوانانی که سرپرست آن‌ها مالک مسکن بوده و منزلشان خسارت زیادی دیده، به طور معنی‌داری بیشتر می‌باشد

جدول ۱۰-۸۵- مقایسه شیوع PTSD بر حسب وضعیت مالکیت مسکن در خانوار و آسیب به آن در کودکان و نوجوانان

وضعیت مالکیت مسکن بر خانوار و آسیب به آن	PTSD	
	دارد	ندارد
عدم مالکیت مسکن	13	149
مالک مسکن و آسیبی به آن	8.0	92.0
مالک مسکن و آسیبی کم به آن	15	96
مالک مسکن و آسیبی متوسط به آن	13.5	86.5
مالک مسکن و آسیبی زیاد به آن	28	225
مالک مسکن و آسیبی کم به آن	11.1	88.9
مالک مسکن و آسیبی متوسط به آن	21	104
مالک مسکن و آسیبی زیاد به آن	16.8	83.2
مردم	42	119

$\chi^2=25.7$
 $df=4$
 $P=0.001$

شیوع PTSD و رفتن به اردوگاه

بر اساس نتایج آزمون کای اسکور شیوع PTSD در کودکان و نوجوانانی که منزل را ترک کرده و در زمان سیلاب به اردوگاهها رفته بودند، به طور معنی‌داری بیشتر می‌باشد.

جدول ۱۰-۸۶ - مقایسه شیوع PTSD بر حسب وضعیت حضور در اردوگاه‌های هنگام سیلاب در کودکان و نوجوانان

وضعیت حضور در اردوگاههای هنگام سیلاب	PTSD	
	ندارد	دارد
حضور در اردوگاه	62	233
عدم حضور در اردوگاه	21.0	79.0
جمع حضور در اردوگاهها	56	456
جمع عدم حضور در اردوگاهها	10.9	89.1

$X^2=12.9$
 $df=1$
 $P=0.001$

پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت (KIDSCREEN-27)

میانگین نمره کل پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه $74/8 \pm 11/6$ بود. این پرسشنامه فاقد نقطه برش بوده و نتایج این پرسشنامه به صورت میانگین نمره از 100 ارائه می‌شود.

جدول ۱۰-۸۷ - توصیف نمره کل پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت بر حسب استان در افراد مورد مطالعه

منطقه	استان گلستان (احرف معیار)	استان گیلان (احرف معیار)	استان آذربایجان (احرف معیار)	استان خوزستان (احرف معیار)	استان تهران (احرف معیار)	مجموع (میانگین)
نمره کل پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت	81.1 (9.9)	72.2 (11.1)	71 (10.9)	74.8 (11.6)		

جدول ۱۰-۹۰ - مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب استان محل زندگی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

استان	نمره کیفیت زندگی	
	میانگین	انحراف معیار
گلستان	81.15	9.96
آذربایجان	72.26	11.15
خوزستان	71.02	10.92

$P=0.001$

کیفیت زندگی و سن

بر اساس نتایج آزمون تی مستقل، میانگین نمره کیفیت زندگی در گروه سنی 6 تا 10 سال به طور معنی‌داری بیشتر بود، که نشان‌دهنده کیفیت زندگی بهتر کودکان این گروه سنی است.

جدول ۱۰-۸۸- مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب گروه‌های سنی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

میانگین نمره کیفیت زندگی	گروه سنی		
	۱۵-۱۶ سال	۱۰-۱۴ سال	۵-۹ سال
میانگین	75.7	74.1	74.1
انحراف معیار	10.9	12.1	12.1
مجموع نمره‌ها	385	430	430
P-value	P=0.045		

کیفیت زندگی و جنسیت

میانگین نمره کیفیت زندگی بین دختران و پسران تفاوت معنی‌داری نداشت

۱۰-۸۹- مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب جنسیت در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه

جنسیت	میانگین نمره کیفیت زندگی		
	پسر	دختر	مجموع
میانگین	75.0	74.7	74.7
انحراف معیار	11.2	12.0	12.0
مجموع نمره‌ها	407	408	408
P-value	P=0.658		

کیفیت زندگی و محل سکونت

در بررسی رابطه بین وضعیت سکونت شهری یا روستایی با میانگین نمره کیفیت زندگی نتایج نشان داد، میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانان شهری به طور معنی‌داری بیشتر بود.

جدول ۱۰-۹۱- مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب وضعیت سکونت شهری یا روستایی در کودکان و نوجوانان

وضعیت سکونت	میانگین نمره کیفیت زندگی		
	روستایی	شهری	مجموع
میانگین	73.47	77.08	77.08
انحراف معیار	12.10	10.4	10.4
مجموع نمره‌ها	302	303	303
P-value	P=0.001		

کیفیت زندگی و وضعیت اقتصادی

نتایج آزمون آنالیز واریانس یکطرفه رابطه معنی‌داری بین میانگین نمره کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان و وضعیت اقتصادی خانوار نشان نداد.

جدول ۱۰-۹۲ - مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب وضعیت اقتصادی خانوار در کودکان و نوجوانان

وضعیت اقتصادی	نمره کیفیت زندگی		
	فرزین	میانگین	انحراف معیار
خیف	249	73.93	11.36
متوسط	274	75.20	11.18
غنی	289	75.28	12.0

P=0.329

کیفیت زندگی و خسارت مالی خانوار

در ادامه نتایج آزمون آنالیز واریانس یکطرفه رابطه معناداری بین وضعیت خسارت مالی خانوار با میانگین نمره کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان مورد مطالعه، نشان داد و طبق آزمون توکی، میانگین نمره کیفیت زندگی در گروه بدون خسارت مالی و خسارت مالی تا سی میلیون تومان، از دو گروه دیگر بیشتر بود.

جدول ۱۰-۹۳ - مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب وضعیت خسارت مالی خانوار در کودکان و نوجوانان

وضعیت خسارت مالی خانوار	نمره کیفیت زندگی		
	فرزین	میانگین	انحراف معیار
بدون خسارت مالی	72	76.89	10.85
تا سی میلیون تومان	179	77.91	10.38
بیشتر از سی میلیون تومان	248	74.80	12.17
عدم تعیین خسارت مالی	322	72.79	11.59

P=0.001

کیفیت زندگی و آسیب به دارایی ها

مشابه همین نتایج بین وضعیت آسیب به دارایی‌های خانوار و میانگین نمره کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان مشاهده شد و میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانان با آسیب کم به دارایی‌ها به طور معنی‌داری بیشتر بود.

جدول ۱۰-۹۴ - مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب وضعیت آسیب به دارایی‌های خانوار در کودکان و نوجوانان

وضعیت آسیب به دارایی‌های خانوار	نمره کیفیت زندگی		
	فرزین	میانگین	انحراف معیار
بدون آسیب به دارایی‌ها	71	76.82	11.54
آسیب کم به دارایی‌ها	159	77.48	10.99
آسیب متوسط به دارایی‌ها	223	74.95	11.64
آسیب زیاد به دارایی‌ها	385	73.49	11.71

P=0.003

کیفیت زندگی و ورود سیلاب به منزل مسکونی

نتایج آزمون آنالیز واریانس یکطرفه نشان داد اختلاف معنی‌داری در میانگین نمره کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان بر حسب وضعیت ورود سیلاب به منزل مسکونی وجود داشت و میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانانی که سیلاب به منزلشان ورود پیدا نکرده بود، به طور معنی‌داری بیشتر بود.

جدول ۱۰-۹۵- مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب وضعیت ورود سیلاب به منزل مسکونی در کودکان و نوجوانان

وضعیت ورود سیلاب به منزل مسکونی	نمره کیفیت زندگی		P=0.001
	میانگین	انحراف معیار	
عدم ورود سیلاب به منزل	77.97	10.00	206
ورود سیلاب به منزل کمتر از 90 دقیقه	73.32	11.99	161
ورود سیلاب به منزل 90 تا 180 دقیقه	75.95	11.01	242
ورود سیلاب به منزل بیشتر از 180 دقیقه	71.54	12.0	203

کیفیت زندگی و مالکیت مسکن

میانگین نمره کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان بر حسب وضعیت مالکیت مسکن خانوار و مقدار آسیب به آن اختلاف معنی‌داری وجود دارد و میانگین نمره کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان که سرپرست آن‌ها مالک مسکن بوده و منزل خسارتی ندیده است، به طور معنی‌داری بیشتر می‌باشد.

جدول ۱۰-۹۶- مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی بر حسب وضعیت مالکیت مسکن خانوار و مقدار آسیب به آن در کودکان و نوجوانان

وضعیت مالکیت مسکن خانوار و مقدار آسیب به آن	نمره کیفیت زندگی		P=0.001
	میانگین	انحراف معیار	
عدم مالکیت مسکن	75.23	11.07	162
مالکیت مسکن و بدون آسیب به آن	77.89	10.64	111
مالکیت مسکن و آسیب کم به آن	75.78	11.13	253
مالکیت مسکن و آسیب متوسط به آن	72.89	11.54	125
مالکیت مسکن و آسیب زیاد به آن	72.38	11.70	161

کیفیت زندگی و رفتن به اردوگاه

بر اساس نتایج آزمون تی مستقل، میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانانی که منزل را ترک کرده و در زمان سیلاب به اردوگاهها رفته بودند، به طور معنی‌داری کمتر است.

اهداف تحلیلی

وضعیت حضور در اردوگاهها	نمره کیفیت زندگی		P=0.001
	میانگین	انحراف معیار	
حضور در اردوگاهها	71.05	11.85	206
عدم حضور در اردوگاهها	77.08	10.87	152

شیوع PTSD و اختلال روانی خانوار

شیوع PTSD در کودکانی که یکی از اعضای خانوارشان بر اساس پرسشنامه سلامت عمومی، اختلال روانی داشته است، به طور معنی‌داری بیشتر است.

مقایسه شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه بر حسب وجود اختلال روانی در یکی از اعضای خانوار بر اساس پرسشنامه GHQ-28

مقیاس معیاری	PTSD		فرکانس	درصد
	دارد	ندارد		
GHQ-28	46	24	فرکانس	5.0%
	95.6%	5.0%	درصد	
GHQ-12	57	61	فرکانس	25.5%
	96.8%	25.5%	درصد	
P=0.001	52	31	فرکانس	
	82.7%	37.3%	درصد	

شیوع PTSD و آسردگی شدید در خانوار

شیوع PTSD در کودکانی که یکی از اعضای خانوارشان بر اساس پرسشنامه سلامت بیمار، آسردگی شدید داشته است، به طور معنی‌داری بیشتر است.

جدول ۱۰-۹۸ - مقایسه شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه بر حسب وجود اختلال روانی در یکی از اعضای خانوار بر اساس پرسشنامه GHQ-28

مقیاس معیاری	PTSD در کودکان		اختلال روانی در یکی از اعضای خانوار	
	دارد	ندارد	فرکانس	درصد
GHQ-28	46	36	فرکانس	6.9%
	93.1%	6.9%	درصد	
GHQ-12	57	83	فرکانس	28.9%
	96.8%	28.9%	درصد	
P=0.001	52	71.1	فرکانس	
	82.7%	28.9%	درصد	

شیوع PTSD و وجود PTSD در خانوار

شیوع PTSD در کودکانی که یکی از اعضای خانوارشان بر اساس پرسشنامه تجدیدنظر یافته تأثیر حوادث PTSD داشته است، به طور معنی‌داری بیشتر است.

مقایسه شیوع PTSD در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه بر حسب وجود PTSD در یکی از اعضای خانوار بر اساس پرسشنامه IES-R

مقیاس معیاری	PTSD		فرکانس	درصد
	دارد	ندارد		
IES-R	488	26	فرکانس	5.1%
	94.9%	5.1%	درصد	
IES-R	69	20	فرکانس	22.5%
	77.5%	22.5%	درصد	
P=0.001	126	72	فرکانس	
	63.6%	36.4%	درصد	

کیفیت زندگی و اختلال روانی خانوار

میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانانی که یکی از اعضای خانوارشان اختلال روانی دارد، به طور معنی‌داری کمتر است.

جدول ۱۰-۱- مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه بر حسب وجود اختلال روانی در یکی از اعضای خانوار بر اساس پرسشنامه GHQ-28

سطح بیماری	نمره میانگین زندگی		
	فرانس	میانگین	انگلیس
نداره	535	76.90	80.72
داره	287	71.08	82.22

P=0.001

کیفیت زندگی و افسردگی خانوار

میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانانی که عضو خانوارشان افسردگی ناچیز دارد، به طور معنی‌داری بیشتر است.

جدول ۱۰-۲- مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه بر حسب وجود افسردگی در یکی از اعضای خانوار بر اساس پرسشنامه PHQ-9

سطح بیماری	نمره میانگین زندگی		
	فرانس	میانگین	انگلیس
نداره	482	76.66	80.86
حلقه یا متوسط	239	72.70	81.22
شدید	83	71.15	82.20

P=0.001

کیفیت زندگی و PTSD خانوار

میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانانی که یکی از اعضای خانوارشان PTSD دارد، به طور معنی‌داری کمتر است.

مقایسه میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه بر حسب وجود PTSD در یکی از اعضای خانوار بر اساس پرسشنامه IES-R

سطح بیماری	نمره میانگین زندگی		
	فرانس	میانگین	انگلیس
نداره PTSD	514	76.25	81.19
داره PTSD	86	75.80	80.80
نداره PTSD	198	70.64	82.08

P=0.001

نتایج تحلیل چند متغیره مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک و PTSD کودکان

مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک متغیرهای سن، وضعیت خسارت مالی خانوار، ابتلای یکی از اعضای خانوار به PTSD رابطه معنی‌داری با وجود PTSD در کودکان و نوجوانان داشته و در مدل باقی مانده اند. طبق نتایج رگرسیون لجستیک چندقابله:

نتایج تحلیل چند متغیره مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک و PTSD کودکان (سن و PTSD کودکان و نوجوانان)

در گروه سنی 11 تا 15 سال، شانس وجود PTSD در کودکان و نوجوانان مورد مطالعه، 1/7 برابر گروه سنی 6 تا 10 سال است.

نتایج تحلیل چند متغیره مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک و PTSD کودکان

در مورد وضعیت خسارت مالی خانوار، شانس وجود PTSD در کودکان و نوجوانانی که خانوارشان خسارت مالی بیشتر از صد میلیون تومان دیده بودند، 3/86 برابر کودکان و نوجوانانی است که خانوارشان خسارت مالی ندیده بود.

نتایج تحلیل چند متغیره مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک و PTSD کودکان

وجود PTSD در یکی از اعضای خانوار، شانس وجود PTSD در کودکان و نوجوانان، 6/6 افزایش می‌دهد.

نتایج تحلیل چند متغیره مقیاس علامت اختلال استرس پس از سانحه کودک و PTSD کودکان

گروه سنی	میانگین	انحراف معیار	تفاوت
گروه سنی 6 تا 10 سال	1.70	1.10	
گروه سنی 11 تا 15 سال	2.48	1.40	
گروه سنی 16 تا 18 سال	3.41	1.80	
گروه سنی 19 تا 25 سال	3.86	2.00	
گروه سنی 26 تا 35 سال	6.60	2.50	

تحلیل چند متغیره و پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت

برای انجام تحلیل چند متغیره بر روی نمره کیفیت زندگی کودکان و از رگرسیون خطی KIDSCREEN نوجوانان، حاصل از پرسشنامه چندگانه استفاده شد. متغیرهای سن، محل سکونت شهری یا روستایی، انتهای یکی از اعضای خانوار به اختلال روانی، ورود سیلاب به منزل و اقامت در اردوگاه زمان سیلاب، رابطه معنی‌داری با نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانان داشته و در مدل باقی ماندند. نتایج نشان داد،

تحلیل چند متغیره و پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت

نمره کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان مورد مطالعه در گروه سنی 11 تا 15 سال، به طور متوسط 2/03 نمره از گروه سنی 6 تا 10 سال، کمتر می‌باشد. همچنین نمره کیفیت زندگی کودکان ساکن روستا در مقایسه با کودکان و نوجوانان شهرنشین به طور متوسط 3/07 نمره کمتر می‌باشد.

تحلیل چند متغیره و پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت

نمره کیفیت زندگی در کودکان و نوجوانانی که عضو خانواده‌شان دچار اختلال روانی بوده است از گروه مرجع به طور متوسط 4/95 نمره کمتر است.

همچنین در کودکان و نوجوانانی که سیلاب بیش از 100 سانتی‌متر به منزل آن‌ها ورود پیدا کرده بود، نسبت به کودکان و نوجوانانی که سیلاب به منزلشان ورود پیدا نکرده بود، نمره کیفیت زندگی، 3/29 نمره کمتر است.

تحلیل چند متغیره و پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت

حضور کودکان و نوجوانان، در اردوگاه‌های زمان سیلاب نیز نمره کیفیت زندگی را، به طور متوسط 3/71 نمره کاهش داده است. در تمامی ضرایب رگرسیونی ذکر شده، اثر سایر متغیرهای مدل حذف شده است.

تحلیل چند متغیره و پرسشنامه کیفیت زندگی وابسته به سلامت

متغیر	ضرایب	معیار	معیار	معیار
1	0.000	0.000	0.000	0.000
2	0.000	0.000	0.000	0.000
3	0.000	0.000	0.000	0.000
4	0.000	0.000	0.000	0.000
5	0.000	0.000	0.000	0.000
6	0.000	0.000	0.000	0.000
7	0.000	0.000	0.000	0.000
8	0.000	0.000	0.000	0.000
9	0.000	0.000	0.000	0.000
10	0.000	0.000	0.000	0.000
11	0.000	0.000	0.000	0.000
12	0.000	0.000	0.000	0.000
13	0.000	0.000	0.000	0.000
14	0.000	0.000	0.000	0.000
15	0.000	0.000	0.000	0.000
16	0.000	0.000	0.000	0.000
17	0.000	0.000	0.000	0.000
18	0.000	0.000	0.000	0.000
19	0.000	0.000	0.000	0.000
20	0.000	0.000	0.000	0.000
21	0.000	0.000	0.000	0.000
22	0.000	0.000	0.000	0.000
23	0.000	0.000	0.000	0.000
24	0.000	0.000	0.000	0.000
25	0.000	0.000	0.000	0.000
26	0.000	0.000	0.000	0.000
27	0.000	0.000	0.000	0.000
28	0.000	0.000	0.000	0.000
29	0.000	0.000	0.000	0.000
30	0.000	0.000	0.000	0.000
31	0.000	0.000	0.000	0.000
32	0.000	0.000	0.000	0.000
33	0.000	0.000	0.000	0.000
34	0.000	0.000	0.000	0.000
35	0.000	0.000	0.000	0.000
36	0.000	0.000	0.000	0.000
37	0.000	0.000	0.000	0.000
38	0.000	0.000	0.000	0.000
39	0.000	0.000	0.000	0.000
40	0.000	0.000	0.000	0.000
41	0.000	0.000	0.000	0.000
42	0.000	0.000	0.000	0.000
43	0.000	0.000	0.000	0.000
44	0.000	0.000	0.000	0.000
45	0.000	0.000	0.000	0.000
46	0.000	0.000	0.000	0.000
47	0.000	0.000	0.000	0.000
48	0.000	0.000	0.000	0.000
49	0.000	0.000	0.000	0.000
50	0.000	0.000	0.000	0.000

